METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN
MEAHCIRÁÐÐEHUS

Luonnonlaidunten hoidon haasteista ja luonnon monimuotoisuudesta

Ympäristövaliokunnalle 8.5.2025

Katja Raatikainen

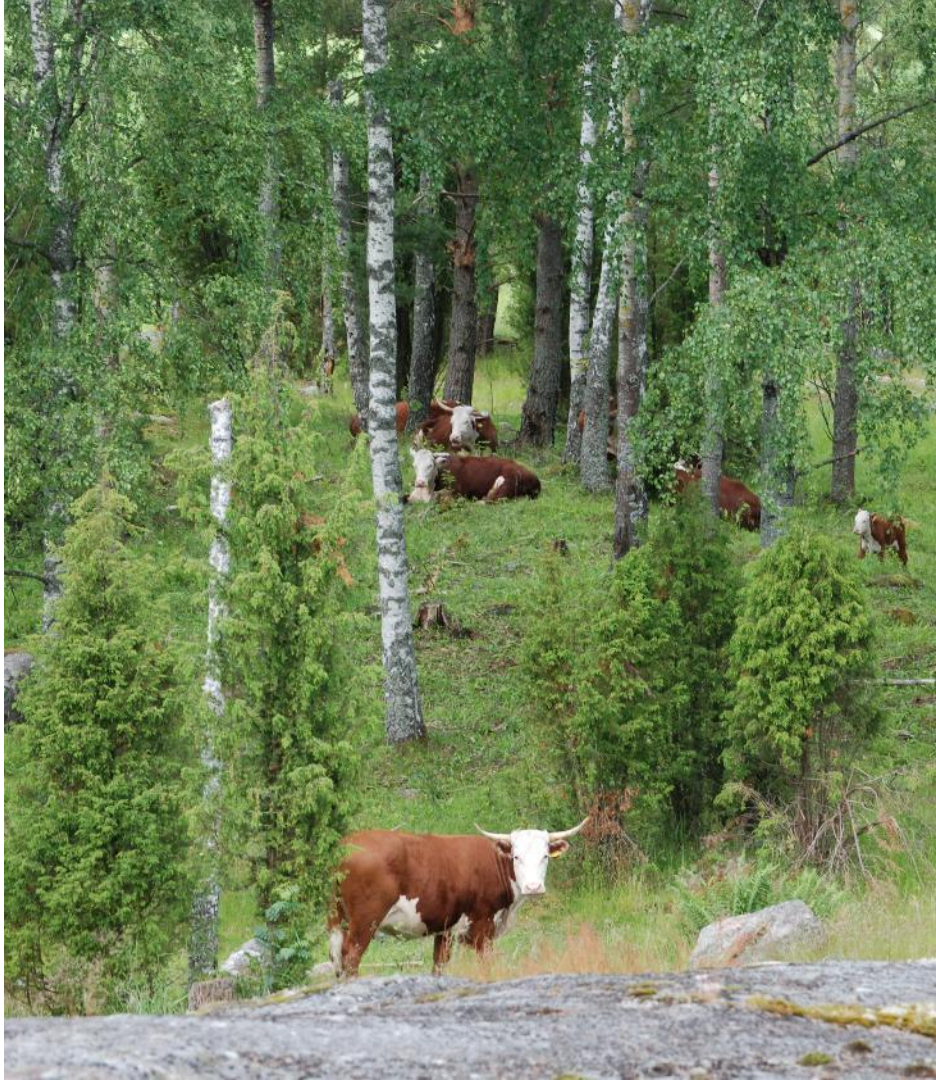

Kehitys täysin päinvastaista tavoitteisiin nähden

Perinnebiotooppien ja muiden luonnonlaidunten rahoitustilanne muuttunut äkillisesti CAP 2023-2027 ohjelmakauden alusta

Luonnonlaidunnusta toteuttaneet tilat ahdingossa yhtäkkiä muuttuneiden tulkintojen vuoksi

Luonnonlaidunalat Metsähallituksen Luontopalvelujen mailla

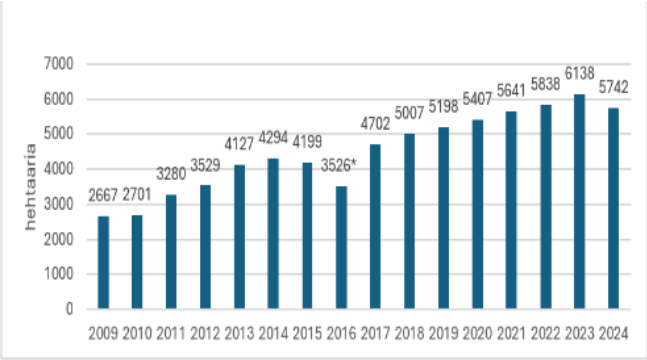

➔Laidunnetut alat tippumassa rajusti, laiduntavat eläimet vähentyneet

➔Pitkäjänteistä työtä ja investointeja menetetään

- Luontotyyppien tila parantanut, lajistoa elvytetty kymmeniä vuosia
- Yhteistyö ollut toimivaa, vakiintunut ja kehittynyt
- Win-win-win: hyödyttänyt kaikkia osapuolia

➔Kansallisten ja kansainvälisten BD-sopimusten toteutus heikkenemässä. Monimuotoisuuden köyhtymistä ei saada pysäytettyä

Arvokkaimmatkin perinnebiotoopit uhattuna - esimerkki Saaristomereltä

Ympäristösopimusalojen arvioidaan pienenevän Saaristomerellä jopa 60–80 %

Kun hyväksytty sopimusala jää pieneksi, jää koko kohde ja usein myös saman yrittäjän muita kohteita laiduntamatta

Saaristomeri on Suomen arvokkain perinnebiotooppien keskittymä

- Sujuvaa ja vaikuttavaa yhteistyötä eri tahojen kesken jo 40 vuoden ajan

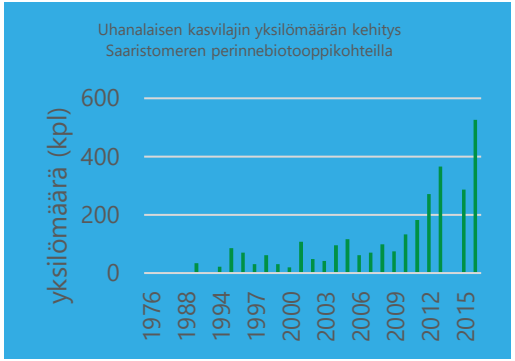

Ratkaisuja tarvitaan pikaisesti

Kustannustehokkain, vähiten yrittäjien ja hallinnon resursseja kuormittava keino on muokata CAP tulkintoja

Muutokset jo kuluvalle CAP-kaudelle

- 10 x 10 m tarkkuudesta luopuminen
- Rehuarvolta vähäisemmät alat mukaan
- Kolmas tukitaso vähempiarvoisille luonnonlaitumille
- Luonnonlaidun-määritelmän uudelleentulkinta
- Päällekkäisen rahoituksen uudelleentulkinta

Tuleva CAP

- Jatkossakin tärkein luonnonlaidunnuksen rahoituskeino
- Tavoitteeksi oikeasti tavoitteita tukeva järjestelmä
- Rakentaminen yhteistyössä toimijoiden ja hallinnonalojen kesken
- Mallia esim. Ruotsista

Esimerkkejä ympäristösopimuksista leikkautuneista aloista Saaristomerellä

Esimerkki ympäristösopimusalan leikkauksesta:
2022 (vaal ruskea)
2024 (keltainen)

METSÄHALLITUS

Katja Raatikainen
Palveluomistaja, perinnebiotoopit
Luontoarvot-yksikkö
Metsähallitus Luontopalvelut
katja.raatikainen@metsa.fi
Puh. 040 3540 512

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus

Kuva: Jari Salonen / Pallastunturit Särkitunturilta nähtynä